

Tvoříme Liberec

Pravidla a harmonogram participativního rozpočtu v roce 2025

1. Popis participativního rozpočtu

Participativní rozpočet obecně představuje inovativní nástroj zlepšující komunikaci mezi radnicí a občany při rozhodování o rozdělení financí z městského rozpočtu. Ve zkratce je možné popsat participativní rozpočet jako část peněz městského rozpočtu, o jejímž využití spolurozhodují obyvatelé společně se svými volenými zastupiteli. Postup, kterým radnice dospěje k tomu, jaké návrhy občanů budou součástí participativního rozpočtu, se může v jednotlivých městech značně lišit. Stejně tak se liší výše či podíl financí takto vyčleněných v rámci městského rozpočtu.

Níže uvádíme návrh postupu pro tvorbu participativního rozpočtu města Liberec v roce 2025. Ten lze stručně popsat tak, že obyvatelé podávají návrhy, co by se za peníze z participativního rozpočtu mělo v Liberci v následujícím roce vylepšit. Své návrhy předkládají magistrátu k posouzení z hlediska realizovatelnosti – magistrát přitom nabízí navrhovatelům v průběhu tohoto procesu asistenci. Následně se předložené návrhy prezentují občanům města prostřednictvím webu, sociálních sítí či měsíčníku Zpravodaj Liberec. Vyvrcholením procesu je hlasování občanů o tom, které návrhy mají být z peněz participativního rozpočtu realizovány.

Pro realizaci návrhů v rámci participativního rozpočtu bude v roce 2025 vyhrazeno 10 000 000 Kč. Tato částka bude využita v období dvou let po skončení hlasování, případně bude převedena do rozpočtu následujícího roku s tím, že musí být vynaložena na návrhy občanů, které budou předloženy a vybrány ve shodě s následujícím postupem na základě jasně definovaných pravidel odsouhlasených zastupitelstvem města.

Rada města Liberec sběr nápadů v průběhu procesu tvorby participativního rozpočtu využívá také jako informaci o potřebách obyvatel a jejich představách o dalším rozvoji města. Některé z návrhů tak mohou být realizovány z rozpočtu města na základě diskuze v zastupitelstvu města.

2. Harmonogram participativního rozpočtu

Níže uvádíme časový harmonogram s hlavními milníky, které označují odpovídající průběh participativního rozpočtu.

Období	Fáze
Leden – březen 2025	Vytvoření pravidel a harmonogramu participativního rozpočtu Komisé pro místní Agendu 21. Schválení pravidel a harmonogramu Radou města Liberec a Zastupitelstvem města Liberec. Zahájení informování veřejnosti a klíčových partnerů o novém ročníku participativního rozpočtu.
Duben – květen 2025	Podávání návrhů s možností konzultace ze strany Magistrátu města Liberec.
Červen – září 2025	Posuzování návrhů z hlediska realizovatelnosti jednotlivými odbory magistrátu (Kancelář architektury města, Odbor ekologie a veřejného prostoru, Odbor dopravních staveb, Odbor územního plánování, Odbor správy veřejného majetku, Odbor majetkové správy a sportu, Odbor kultury, školství a cestovního ruchu, Odbor sociální a bytové politiky), Komise pro místní Agendu 21 a vedením města. Zahájení přípravy webu pro prezentaci návrhů a hlasování o nich.
Říjen 2025	Prezentace návrhů pro hlasování směrem k veřejnosti. Hlasování občanů o návrzích.
Listopad 2025	Vyhlášení výsledků hlasování.
Prosinec 2025	Schválení alokace financí na realizaci vítězných návrhů v rámci rozpočtu Statutárního města Liberec pro rok 2026.
Leden 2026 – prosinec 2027	Realizace vítězných projektů, a to primárně Odborem ekologie a veřejného prostoru.

3. Pravidla participativního rozpočtu

Účastníky participativního rozpočtu jsou následující aktéři:

- Navrhovatel
  - Fyzická osoba bez omezení věku s trvalým bydlištěm na území města Liberec.
  - Podává návrh a v případě potřeby diskutuje s městem o jeho konečné podobě.
  - Získává podporu pro svůj návrh.
- Garant
  - Fyzická osoba starší 18 let s trvalým bydlištěm na území města Liberec.
  - Garantuje návrh navrhovatele a zastupuje navrhovatele v případě jeho nepřítomnosti.
Poskytnutím kontaktních údajů vyjadřuje souhlas s podáním návrhu.
  - Garant může být současně navrhovatelem jiného projektu, než kterému je garantem.

- Magistrát města Liberec
  - Organizuje projekt participativního rozpočtu (na základě interních pravidel úřadu).
  - Asistuje navrhovatelům při podávání návrhů.
  - Provádí analýzu realizovatelnosti podaných návrhů.
  - Zajišťuje hlasování určené k výběru návrhů a podporuje účast občanů v hlasování.
  - Zajišťuje realizaci vítězných návrhů.
- Občan
  - Udělením kladných či záporných hlasů vyjadřuje svůj souhlas, respektive nesouhlas, s realizací vybraného návrhu.

Participativní rozpočet se řídí následujícími pravidly:

- Obecná pravidla
  - Pro participativní rozpočet města Liberec v roce 2025 bude v rozpočtu města vyhrazena částka 10 000 000 Kč, která bude rozdělena mezi dvě skupiny projektů:
    - i. Malé projekty, jejichž náklady na realizaci budou 40 tis. Kč až 1 mil. Kč. Celková částka určená pro malé projekty činí 6 mil. Kč.
    - ii. Velké projekty, jejichž náklady na realizaci budou vyšší než 1 mil. Kč a nejvýše 2 mil. Kč. Celková částka určená pro velké projekty je 4 mil. Kč.
  - Finance z participativního rozpočtu budou využity na realizaci návrhů zaměřených na zkvalitnění života v Liberci ve shodě se všemi pravidly.
  - Role města je asistence navrhovatelům při podávání a specifikaci návrhů. Město je odpovědné za posouzení realizovatelnosti návrhů, případně za spolupráci na jejich úpravě do realizovatelné podoby. V poslední fázi město připravuje a provádí samotnou realizaci návrhů, které občané vyberou v hlasování.
  - Finance participativního rozpočtu nesmí propagovat produkty, služby, činnosti či stanoviska subjektů komerčního, nekomerčního, náboženského či politického charakteru.
- Pravidla pro charakter návrhů
  - Realizace návrhu musí být v kompetenci města.
  - Projekt musí odpovídat estetickým požadavkům ze strany Kanceláře architektury města a dalším požadavkům jednotlivých odborů SML.
  - Návrhy navazující na v minulosti vítězné projekty participativního rozpočtu je možné znovu přihlásit nejdříve ve třetím ročníku od posledního vítězného hlasování.
  - V každém místě či lokalitě může soutěžit pouze jeden návrh. Pokud v daném místě či lokalitě vyhrál záměr v minulých dvou ročnících nelze zde přihlásit další návrh.
  - Realizace návrhu nesmí být v rozporu se strategickým a územním plánem a s plánovanými investičními akcemi města.
  - Návrhy mohou být investiční či neinvestiční povahy. Přesné vymezení jednotlivých kategorií projektů je následující:
    - i. investiční návrh, tj. návrh zaměřený zejména na pořízení hmotného i nehmotného majetku, zahrnuje jak náklady na jeho pořízení, tak i například zemní práce, montáž, ale i projektovou dokumentaci;

- ii. neinvestiční návrh, tj. návrh zaměřený na aktivity, při kterých nedochází k pořízování, budování nebo rekonstrukci majetku města; náklady neinvestiční povahy jsou určeny pouze na samotnou realizaci projektu.

Návrhy musí být realizovány na území a majetku města Liberec

- Investiční návrh musí být udržitelný po dobu pěti let.
- Cílem návrhu nesmí být přímé poskytování finančních prostředků (například formou dotací, výher či darů).
- Návrh musí mít přínos pro město a jeho občany a musí být k němu zajištěn přístup všem občanům bezplatně (s výjimkou případných nákladů na spotřebu energií) po většinu dne.
- Návrh nebude generovat roční provozní náklady přesahující 10 % jeho pořizovací ceny.
- Součástí celkových nákladů musí být i náklady na projektovou dokumentaci.
- Návrh musí být realizovatelný během dvou let od výběru v závěrečném hlasování.
- Pravidla pro podávání návrhů obyvateli
  - Návrh může podat osoba s trvalým bydlištěm v Liberci bez omezení věku.
  - Návrh musí být formálně správně proveden (viz dále).
  - Návrh musí podpořit dva garanti (starší 18 let).
  - Každý občan může navrhnout i garantovat více než jeden návrh.
  - Ověření majetkoprávních vztahů umožňuje mapová aplikace marushkapub.liberec.cz.
  - Pro přípravu návrhů bude navrhovatelům k dispozici asistence Statutárního města Liberec, o jejíž konkrétní formě bude veřejně informováno.
- Pravidla pro formální obsah podoby návrhu
  - Popis výchozí situace, na kterou autoři reagují včetně přesné specifikace místa.
  - Popis navrhovaného řešení (účel, cíl, aktivity, atp.).
  - Odhadované náklady na realizaci návrhu (včetně informací o nákladech na údržbu).
  - Kontakty na navrhovatele (jméno, adresa bydliště, telefon, případně e-mail).
  - Kontakty na dva guaranty (jména, adresa bydliště, telefon, případně e-mail).
  - Minimálně jeden ilustrativní obrázek, jehož autorem je navrhovatel nebo k němu má autorská práva (např. foto současného stavu, mapový výřez lokality, obrázek či skica návrhu).
- Pravidla pro postup podávání návrhů
  - Návrh je podán na Magistrát města Liberec elektronicky přes webové rozhraní stránky participativního rozpočtu nebo na podatelně za asistence pracovníka úřadu.
  - Návrhy u sebe soustřeďuje příslušný pracovník Statutárního města Liberec, který provede kontrolu jejich formální správnosti a poté navrhovateli poskytne zpětnou vazbu.
  - V případě formálních nedostatků je návrh vrácen navrhovateli k dopracování a ten má 10 pracovních dní na nápravu.
  - V případě formální správnosti je návrh postoupen příslušnému odboru k analýze realizovatelnosti.
- Pravidla pro posouzení realizovatelnosti návrhu
  - Kontrola předložených návrhů bude prováděna průběžně po jejich podání.

- V případě věcného sporu s pravidly realizovatelnosti poskytne příslušný odbor Magistrátu města Liberec zpětnou vazbu navrhovateli. Příslušný odbor je nápomocen na úpravě návrhu do realizovatelné podoby.
- Pokud návrh projde úspěšně kontrolou a schválením v poradě vedení, má se za to, že je realizovatelný a může být zařazen do hlasování.
Pokud se sejde více návrhů, které mají být realizované na jednom místě, budou navrhovatelé kontaktováni a dojde ke sloučení projektů. V případě sloučení projektů budou v následném procesu hodnocení a realizace projektu všichni navrhovatelé vystupovat společně.
- Výsledky kontroly budou navrhovatelům sděleny elektronicky na uvedenou emailovou adresu či telefonicky.
- Pravidla pro výběr návrhů určených k realizaci – hlasování
  - Hlasování se mohou účastnit osoby starší 15 let s trvalým pobytem na území Statutárního města Liberec.
    - Hlasování bude probíhat elektronickou formou přes webové rozhraní stránky participativního rozpočtu. Hlasovat bude možné také na podatelně s asistencí zaměstnance úřadu za využití hlasovacích lístků ze Zpravodaje.
    - Hlasující bude mít k dispozici kladné a záporné hlasy v poměru 3:1, avšak konkrétní počet hlasů bude stanoven na základě počtu návrhů, o kterých se bude hlasovat.
    - Záporný hlas lze při hlasování použít až po použití minimálně dvou kladných hlasů.
    - Hlasující může rozdělit své hlasy mezi libovolné návrhy. Jednomu návrhu však lze udělit maximálně jeden hlas.
- Pravidla pro zpracování výsledků
  - Platné budou pouze hlasy odevzdané v souladu s pravidly hlasování.
  - Při zpracování výsledků se sečtou, případně odečtou (v případě záporných hlasů), všechny hlasy pro jednotlivé návrhy, díky čemuž se sestaví výsledkový žebříček.
  - Na základě tohoto žebříčku se rozdělí finanční prostředky potřebné pro realizaci návrhu, a to v pořadí od návrhu, který získal nejvíce bodů až do vyčerpání přidělených finančních prostředků.
  - Pokud získají dva či více návrhů stejný počet bodů a zároveň dostatečný počet pro realizaci, realizuje se ten, který byl podán dříve. Okamžikem podání je myšleno prvotní zaslání návrhu přes webový formulář či podání na podatelně.
  - Návrh, který získá více jak 25% podíl negativních hlasů ze všech hlasů odevzdaných návrhu, nebude realizován z důvodu vysoké kontroverze.